

KÖNYVISMERTETÉS

A MAGYAR GAZDASÁG A VÁLTOZÓ VILÁGBAN

A Széchenyi István Főiskola Közgazdasági
Karán oktatók tanulmánykötete

Szerkesztette: **Honvári János** és **Solt Katalin**

AULA Kiadó, Budapest, 1999. 210 p.

A Győri Széchenyi István Főiskola Közgazdasági Karán 1990. óta folyik főiskolai szintű közgazdász-képzés. A fakultás vezetése harmonikus kapcsolatot alakított ki a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemmel és a Pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Közgazdasági Karával. A Főiskola kutatómunkájának eredményeként a Karon dolgozó oktatók kilenc munkáját tartalmazó tanulmány-gyűjtemény látott napvilágot. A szerzők sokoldalúan, eltérő módszerekkel, különböző szempontok alapján vizsgálják, hogy mi történt 1990 óta a világgazdaságban és Magyarországon a megváltozott nemzetközi környezetben, és hazánk hogyan reagált ezekre a változásokra.

A tanulmányokból képet kapunk arról, hogy a szocialista gazdasági rendszerből a piacgazdálkodásra való áttérés csak hosszabb távú folyamat eredményeként jöhet létre. Az is kitűnik, hogy az új gazdasági jelenségek kialakulása, megindulása esetenként már a politikai rendszerváltást is megelőzte. A gazdaságpolitika ugyanis kezdte kiépíteni a piaci kapcsolatokat, s lehetővé tette különböző típusú vállalkozások létesítését. A tanulmányok szerzői arra is választ keresnek, hogy a koncentrálnó világgazdaságban milyen mértékben folytatható nemzeti gazdaságpolitika, s kifejtik, hogy a nálunk működő multinacionális cégek milyen hatással vannak a hazai gazdaságra.

A kötet első tanulmányában Simai Mihály akadémikus, egyetemi tanár a globális átalakulás és a magyarországi intézményrendszer kapcsolatával foglalkozik. Rámutat arra, hogy az átalakulás nálunk nem egységes ideológia szerint történt, s nem dolgoztak ki a hazai adottságokkal és a nemzetközi viszonyokkal reálisan számoló stratégiát. Sok illúzió élt a közzé-

ményben és a politikusokban a külső feltételek megváltoztatásával és a várható nemzetközi támogatás jelentőségével kapcsolatban is. A volt szocialista országokban sokan azt hitték, hogy az intézmények rugalmatlansága, a versenyképesség alacsony szintje ellenére változások külső támogatással gyorsan és radikálisan bekövetkeznek. A magyar gazdaság csakis akkor fogja jelentős mértékben vonzani a külföldi társaságokat a jövőben, ha minél képzetesebb munkaerővel, szakemberekkel, fejlett infrastruktúrával rendelkezik, és kedvező jog- is intézményrendszert, stabil politikai és gazdasági környezetet tud létrehozni. A tartós és gyors növekedés feltételei még nem szilárdultak meg!

Veress József, a közgazdaságtudomány doktora, egyetemi tanár a globalizáció és nemzeti gazdaságpolitikánk összefüggéseit vizsgálva rámutat, hogy a magyar EU-csatlakozás tőlünk függő alapkérdése az: milyen fejlettségi szinten, mennyire erősen lépünk majd be. Kifejti, hogy a piacokonform struktúrapolitika kialakításához az infrastruktúra, a humán tőke, az oktatás, a hazai háttérpiac, a hazai kis- és középvállalkozások fejlesztése, valamint a mezőgazdaságban meglévő közgazdasági és jogi szervezetlenség megszüntetése, megfelelő koncepció kidolgozása szükséges.

Gál Péter a közgazdaságtudomány kandidátusa, egyetemi docens az Európai Monetáris Uniónak az államok cselekvési szabadságára gyakorolt kihatásait elemzi. Döntő szerepe lesz ugyanis az Európai Központi Banknak, s megszűnik a nemzeti monetáris politika alkalmazásának a lehetősége. Képet kapunk az euró bevezetésének várható hatásairól, az euró árfolyama és a pénzpiacokon kialakult meghatározó valuták árfolyama közti összefüggésekről. A döntéshozatali rendszer, az egyes államok közti munkamegosztás és együttműködés határozza meg az államok és az Unió cselekvései szabadságát és hatékonyságát.

Solt Katalin, a közgazdaságtudomány kandidátusa, főiskolai tanár a pénzpiac működését, annak hatásait

vizsgálva elemzi a központi bank szerepét a kamatláb meghatározásában és a pénzkereslet szabályozásában. Zelkó Lajos, a közgazdaságtudomány doktora, egyetemi tanár az infláció és a kamatláb, valamint a hitel-szolgálat kapcsolatait vizsgálja. Ennek keretében foglalkozik az állami költségvetés adósságainak alakulásával; az összefüggéseket számszerű adatokkal szemléltetve azt a következtetést vonja le, hogy a reálkamatláb és a gazdaság változása mellett az infláció is befolyásolhatja az adósságszolgálat időbeli nagyságának alakulását.

Sey István, a történelemtudomány kandidátusa, főiskolai tanár németnyelvű tanulmányában Ausztria – mint szociális mintaállam – öregségi biztosításának típusait, pénzügyi problémáit ismerteti a kilencvenes évek első felében. Kupcsik József, a közgazdaságtudomány doktora, egyetemi tanár a gazdaságnak és a társadalomnak az 1990-es években bekövetkezett szerkezeti változásait vizsgálva számszerű adatokkal – táblázatokban – szemlélteti a bruttó hazai termék (GDP), az ágazatok termelésének arányai, az aktív keresők létszáma, a reálkereset és a reáljövedelem változásait.

A számviteli törvényben kötelezően előírt éves beszámoló adatait használja fel Ferenczi Zoltán, a közgazdaságtudomány kandidátusa, egyetemi docens és Sziva Miklós főiskolai docens az élelmiszeripar alágazati jellegzetességeinek bemutatására. Vizsgálják és elemzik a vállalkozások vagyoniának változásait, eredményességét, jövedelmezőségét, hatékonyságát, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket. Végül Honvári János, a történelemtudomány kandidátusa, főiskolai tanár tanulmányában a mai magyar mezőgazdaság agrárpolitikai problémáiról, szerepének fontosságáról, válságjelenségeiről, a mezőgazdasági keresők számáról és arányáról, a tulajdon- és birtokviszonyoról, az állami támogatásokról tájékozódhatunk.

R. I.

Angyal Ádám:

A VEZETÉS MESTERFOGÁSAI

Kossuth Kiadó, Budapest, 1999. 254 p.

A vezetés a szervezetbe foglalt tevékenységek vezetését jelenti; magában foglalja a célmeghatározást, a

befolyásolást, a változtatást, a hatalomgyakorlást és a sikerre való törekvést egyaránt. A rendkívül változatos vezetői munkában nagy számmal vannak olyan jellegzetes helyzetek, kihívások, módszerek és technikák, amelyek közösek és általánosnak mondhatók. A jellegzetes vezetői szerepek a tervezéstől, a szabályozástól, a szervezéstől kiindulva a döntést, a teljesítményértékelést, a munkatársak kiválasztását stb. szerepeket is jelentik. A vezetési helyzetek pedig a vállalkozás létrehozásából, szervezetépítésből, válságkezelésből, stratégiaalkotásból, újrászervezésből és még sok más helyzetből állnak. A vállalkozások életében előforduló esetek, problémák sikeres megoldásához ezek alapos ismerete nagy segítséget jelenthet a vezetők számára. Ezeket az ismereteket foglalja össze Angyal Ádám könyve, amely a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Vezetőképző Intézete és a Kossuth Kiadó közös – gyakorlatorientált – könyvsorozatában jelent meg. A sorozat neve: V. I. P. – (Very Important Publication) könyvek.

Az üzleti vállalkozások vezetésére leginkább a célmeghatározás, a befolyásolás, a változtatás, a hatalomgyakorlás és a siker elérésére irányuló törekvés a jellemző. A szervezetek cselekedeteit – és a vezetést is – a környezetből és a körülményekből eredő kihívások, a vállalat állapota és felkészültsége befolyásolják; a vezetők motivációja összefügg a vállalat állapotával. Nem szabad szem elől téveszteni, hogy az üzleti vállalkozások működését versengésnek lehet tekinteni; ezért hívják a piacgazdaságot verseny- vagy versengő gazdaságnak. Szó van a könyvben a vezetők cselekedeteit befolyásoló tényezőkről is. Ezek: a megoldandó helyzet (kihívás), az ehhez viszonyuló motiváció és a megoldásra adott válasz; a tényezők egymásra is hatnak, ugyanarra a kihívásra a különböző vezetők egymástól eltérő válaszokat is adhatnak. A vezetésről szóló fejezet végén a szerző arra a tudásanyagra is kitér, amellyel a vezetőknek rendelkezniük kell (élő nyelvek, számviteli-pénzügyi nyelv, jogi nyelv, az informatika nyelve, vezetéstudomány, az iparág és a környezet ismerete).

A vezetői szerepek keretében a tervezés a célkitűzést, a módszerek meghatározását és az elérendő teljesítmények rögzítését jelenti, a szabályozás pedig az üzleti életben megvalósítandó folyamatok és tevékenységek szervezését. A szervezés a működés